

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Qualiter coniuges impediuntur à Religionis ingressu. §. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

peractam penitentiam impeditur. Secunda, debilitas corporis, quæ vel ex infirmitate, vel ex senectute procedit, nec tamen omnis, sed illa solum per quam impotens redditur ad exequendum officium Pastoralis. Tertia defectus scientiæ, qui facile tolli non potest. Quarta malitia plebis, quæ ita duræ cervicis existat, ut proficere nequeat apud ipsam: Quinta, graue scandalum pusillorum, quod aliter sedari non possit. Sexta, irregularitas, præcipue ex bigamia. Quæ omnes causæ si bene perpendantur, ad bonum plebis spectant, & subdit Pontifex: si propter alias causas cessationem affectes, non est in hoc tibi postulanti fauendum; & ita tradit Lessius l. 2. c. 41. dub. 3. n. 24. & Valent. 2. 2. Diss. 10. q. 3. punct. 4. Subditque professionem in religione factam nullam esse.

4. Supradicta sententia, & Pontificia decisio, quatenus negat ex affectu religiosæ vitæ non posse licentiam periri ad renuntiandum Episcopatum, neque debere à Pontifice concedi procedit quando nullus alius de facili adesset, qui æquè bene populo prouideret. Quia tunc bonum commune populi priuatæ utilitati præferendum est. Ad quia sæpè contingit adesse plures, qui æquè bene, imò aptius, Ecclesiam regant; credo tunc Episcopum licet petere licentiam transeundi ad religionem dimisso Episcopatu, & prudenter à Pontifice concedi. Quia eo casu & bono communi populi, & particulari Episcopi attenditur: Docet Suar. tom. 3. de Relig. lib. 1. c. 20. numer. 7.

§. II.

Qualiter impuberes, seu filii familias, & serui impediuntur à religione.

S V M M A R I V M.

- 1 Filiifamilias pubes bene potest ingredi, secus seruus durante seruitute.
- 2 Impuberes qualiter possint à parentibus religioni offerri.
- 3 Non impediuntur ex Trident. habitum suscipere religiosum.

Clarum est filiosfamilias puberes, si alii apti sunt à religione suscipienda nullatenus impediri; expediebatur enim maximè in statu eligendo sui iuris esse. Quod ita verum est, ut excommunicationi subiiciantur. Sic impediuntur Trident. sess. 25. c. 18. de Regularibus, seruus verò durante seruitute nullatenus potest religionem ingredi; quia ex iustitia obsequio domini astrictus est. Sed an eius nouitatus validus sit, pendet aliquantulum ex illa quæstione infra tractanda, an professio eius valeat; qui enim dicunt professionem valere, quia nullibi inuenitur irritata, à fortiori dicunt valere nouitatum. At quia multi negant illi professioni valorem, non caret difficultate; an nouitatus valeat, quia est ad professionem dispositio. Sed verius existimo valere non abioluè, sed sub conditione si herus consentierit professionem fieri, sicut de coniugatis dicemus in sequenti.

2. De impuberibus qualiter possint à parentibus religioni offerri, ipsique possint religionem ingredi; latissime tractat Sanch. lib. 4. in Decalog. c. 18. Suarez tom. 3. de Religione. lib. 5. c. 12. §. 3. Sed superuacaneum duxi in his immorari; cum visu receptum sit in religionibus præcipue virorum nullum iam impuberem recipi, & esto recipiatur, receptio eius non conducit, ut nouitatus legitimus inchoetur, quouique pubertatem adeptus sit: cum enim Trident. sess. 25. de Regularib. c. 15. statuerit professionem faciendam non esse ante 16. annum completum, in superque dixerit completo nouitatu habiles admittendos esse, minus idoneos expellendos; tacite insinuat post pubertatem verum nouitatum esse incipiendum, & merito; quia ante illam ætatem non possunt satis religionem experiri, præcipue difficultates in obseruanda castitate: Sic caquam certum tradunt Gloss. in eber. sin. verbo atate de Regularibus per sextum ibi. Syluest. verbo religio 2. q. 11. & religio 3. q. 1. Greg. Lopez leg. 3. verbo cum anno tit. 7. part. 1. Azor. 1. p. lib. 12. c. 2. q. 4. & 7. Sanch. alii relatis lib. 5. summ. c. 4. n. 22. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 4. n. 8.

3. Dubium tamen est; an ex decreto Trident. sess. 25. de Regularibus. expressè prohibeatur puellis habitum religiosum suscipere ante annos pubertatis? Aliqui sentent impediti, nisi expressè parentes, aut tutores consentierint: Sic Manuel Rodrig. tom. 1. regul. q. quæst. 12. art. 2. Barbosa in declarat. consil. circa supradictum locum, referetque à sacra congregatione decisum.

Sed omnino dicendum est supradicto decreto nihil speciale statui circa ingressum impuberum, sed iuris antiqui dispositioni relinqui; quæ cum iure antiquo possint impuberes tam viri, quam feminae non contradicentibus parentibus, vel tutoribus religiosum habitum suscipere, ut colligitur ex cap. 2. de Regularibus. & ex c. 1. 2. & 3. causa 10. q. 2. Sic possunt non

Ferd. à Castro, Sum. Mor. Pars III.

obstante dispositione Tridentin. quia Tridentin. solum disposuit, ne puella maior duodecim annis habitum religiosum susciperet; quin Episcopus eius voluntatem examinaret. De minori autem nihil disposuit quoad habitum susceptionem, sed solum quoad professionem. Inquit enim Sancta Synodus. Si puella quæ habitum regularem suscipere voluerit, maior duodecim annis sit, non ante eum suscipiat nec postea ipsa, vel alia (id est quæ ante eam ætatem ingressa fuit) professionem emittat, quam explorauerit Episcopus Virginis voluntatem. Supponit ergo concilium minorem duodecim annis posse habitum regularem suscipere, cuius voluntas exploranda est ab Episcopo in sola professione; & ita latè probat Michaël Mutina de sacrorum hominum continentia lib. 4. controuers. 9. to. c. 4. Sanch. lib. 4. summ. c. 18. n. 34. Suar. tom. 3. de Religione. lib. 5. c. 2. num. 9. Quod si roges, quare consilium statuit maiorem duodecim annis suscipientem habitum examinandum esse ab Episcopo non solum in professione, sed etiam in habitus susceptione, minorem verò non esse examinandum in susceptione habitus? Facile respondetur, quia impubes non propria, sed parentum voluntate regitur: cui voluntati præiudicare noluit consilium, sed potius fudit in bonum filij ordinandam esse. Specialiter autem statuit hoc examen pro feminis, & non pro viris. Quia regulariter feminae, & non viri ad religionem coguntur, minorique scientia, & discretionem. Pollent in status electione. Sed qualis culpa sit hoc examen non præmittere in habitus susceptione? Suar. d. lib. 5. c. 1. n. 9. sine, non declarat, sed solum dicit non careret culpa illa omisso; nam illa verba consilij statuit, & discernit vim præcepti sufficienter declarat. Crederem autem esse culpam grauem ex vi huius decreti; quia & materia grauis est; & in professione est res certissima, ut dicemus. Sed quia video consuetudine introductum esse, ne Episcopi suscipientem habitum regularem examinent, sed profiteri volentem; ea de causa nullum est peccatum in susceptione habitus hoc examen omitti. Et intra tradit Sanch. lib. 5. sum. cap. 4. n. 84. sine.

§. III.

Qualiter coniuges impediuntur à religionis ingredu.

S V M M A R I V M.

- 1 Ante matrimonij consummationem non impediuntur, secus illo consummato.
- 2 Valida est habitus susceptio à coniuge post matrimonium consummatum, & dependenter tamen à voluntate alterius.
- 3 Fit satis contrariis.

Ante matrimonij consummationem certum est non impediri: matrimonio autem consummato impediuntur, nisi causa adit perpetui diuortij, vnus alteri licentiam concedat, cap. quidam, cap. plater, cap. ex parte, cap. veniens, & alii de conuersione coniugar. Ex quibus textibus manifestè colligitur ita impeditos esse, ut professio facta nulla sit.

2. Hinc ergo oritur dubium, an receptio habitus, seu nouitatus non consentiente coniuge nullus sit? Videtur esse nullum, & omnino iterandum; quia nouitatus est ad professionem dispositio: Ergo dispositum in professione consentiendum est in nouitatu dispositum esse. Item est contra iustitiam. Non ergo expedit, ut illam Ecclesiam tanquam validam acceptet. Ceterum verius existimo valere coniuge ante professionem consentiente. Quia nullibi inuenitur irritatus; solum enim ius irritauit professionem coniugis altero coniuge non consentiente. Sed ex hac irritatione non inferitur irritari receptionem: siquidem facta receptione, & nouitatu continuato, potest conlux antea renuens consentire; quo consensu posito professio fieri potest; quia cessauit impedimentum, sub quo erat irritus. Ergo fieri potest absque noua inceptioe nouitatus. Quia nouitatus in se non fuit irritus, sed solum irritus esse poterat ex irritanda professione, qua cessante irritatione nouitatus sui naturæ relinquitur; ac proinde validus persistit, & effectum habere potest; sic expressè tradit Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 4. n. 10. Et faciunt quæ adducit Sanch. lib. 7. de matr. disp. 37. à n. 46.

3. Neque obstant contraria. Nam esto nouitatus sit dispositio ad professionem; non inde fit irritari ex causis, quibus professio irritatur, sed solum non posse habere effectum, dum causa irritantes professionem persistant, ac illis sublatis, cum validus sit effectum sortiri potest. Secundum argumentum solum probat convenientiam, quod nouitatus irritaretur, non tamen probat de facto irritatum esse. Adde neque hanc convenientiam probat; nam esto illicitus sit, & peccaminosus sufficiens est, ut nouitatus religionis onera experiatur, & religio nouitium,

M

nouitium,

nouitium, & Consequenter vt legitimus sit, & ab Ecclesia vt talis acceptetur; aliâs si sola iniustitia, & turpido in his actibus reuera præstaret nullitatem, neque matrimonium, neque professio illicitè facta valida essent, quod est absurdum.

§. IV.

An obstricti debitis, & ratiociniis reddendis suscipere habitum religiosum possint?

S V M M A R I V M.

1. Si bona non habeas, neque speres habere, ex quibus satisfacias creditoribus, potes religionem ingredi.
2. Idem est si debita sint incerta.
3. Si breui tempore speras manens in sæculo satisfactorum, non potes religionem ingredi.
4. Si ultra biennium, vel triennium speras satisfactorum, & non antea absque graui difficultate. Aliqui negant te posse religionem ingredi.
5. Alij oppositum censent.
6. Approbatur hæc sententia in debitis prouidentibus ex liberali tua promissione.
7. Prima sententia approbatur in debitis ortis ex delicto, vel ex contractu oneroso.
8. Si hæc obligatio non obstant professione faceris, nec tenetur Prælatus concedere licentiam vt propriis manibus labores pro satisfactione exhibenda, neque data licentia, teneris illa vt.
9. Obligatus à ratiocinio impeditur à religionis ingressu, dum non satisfacias.
10. Quid de his dicendum sit spectata constitutione Sixti V. & Clement. VII.

Aliqua sunt in hac questione certa, alia sub opinione. Primo certum est te posse religionem ingredi, si neque habeas bona, vnde creditoribus satisfacias, neque speras probabiliter haberes quia tunc censeris absolute impotens: Sic tradunt omnes Doctores in discursu referendi.

2. Secundò est certum, si debita sunt incerta, (hoc est si nulli determinato debita sunt, sed sunt pauperibus, vel pijs operibus restituenda) te posse religionem ingredi, tamen si breui tempore speres habitum bona, quibus integrè satisfacias. Nam cum hæc obligatio non tam iustitiam, quam pietatem spectet iure Ecclesiastico potius quam naturali exercendam, abundè videtur impleri, si te tuaque omnia religioni tradas. Quid enim magis pium excogitari potest? Sic Arag. 2. 2. q. 88. art. 12. circa solut. ad 1. Man. Rodrig. tom. 3. q. regul. q. 10. art. 9. notab. 1. Sanch. lib. 4. sum. cap. 19. n. 4. Suar. tom. 3. de Relig. l. 5. c. 7. n. 1. Limitat autem Sanch. hæc doctrinam, vt procedat in debitis nomine proprio; non in alieno. Si enim (inquit) acciperes à Petro quantitatem pecuniæ pauperibus, vel pijs operibus restituendam, illamque consumeres, non posses religionem ingredi, si breui tempore speras habitum, vnde satisfaceres. Quia illud debitum est debitum iustitiæ, & certæ personæ debitum nempe Petro, cuius voluntatem accipiendo pecuniam, tacite obligatus fuisti adimplere. At hæc limitatio mihi non probatur: si enim Petrus, qui nomine proprio incerta debet, non impeditur ob id debitum à religionis ingressu, neque tu impediendus es quippe qui eandem, quam Petrus habeat, suscepisti obligationem, ipse enim eam in te transfudit traditione pecuniæ.

3. Tertio certum esse debet (etsi ab aliquibus negetur) si breui tempore in sæculo detentus speras satisfactorum creditoribus, vel ex fructibus alicuius officij, vel beneficij vel ex acquisitis arte, & industria tuo statui accommodatis, te obligatum esse susceptionem habitus differre, si interim graue, & extraordinarium periculum committendi aliquod peccatum mortale tibi non imminet: Sic docent expressè Nauarr. comment. de Reg. n. 8. ratione 6. & solut. ad 4. Azor. 1. p. l. 12. in sit. mor. c. 1. q. 5. Petrus. Nauarr. l. 4. de restitut. c. 4. difficul. ult. n. 78. & 79. Sanch. l. 4. sum. c. 19. n. 8. Suar. tom. 3. de Relig. l. 5. c. 7. n. 2. Lessi. l. 2. c. 41. dub. 3. n. 32. Ratio est; quia absolute censeris potens ad satisfaciendum, cum absque graui difficultate, & breui tempore id facere possis. Neque æquitas iustitiæ patitur obsequenda consilia creditoribus grauius præiudicare, & præcepti naturalis restituendi, obligationem omittere. Quod si roges quod tempus breue reputandum sit, vt tenearis religionem differre, si intra illud speras debitum, vel illius notabilem quantitatem soluere; Placet sententia Sanch. dicto. c. 19. n. 8. Biennium esse, vel ad summum triennium, vt placet Maiori, & Nauarr. ab eodem Sanch. allegatis.

4. Difficultas ergo est; an possis religionem ingredi si ultra biennium, vel triennium manens in sæculo, & non antea absque notabili difficultate speras debitum graue soluere? Negat Valent. 2. 2. disp. 5. quæst. 6. punct. 7. vcl. præter huc.

Ioan. Met. Coh. de restitut. q. 3. tota causa 8. Corbon. de restitut. 85. dub. 3. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 7. n. 12. Probari quia præceptorum omittenda non est ob opus consilij, & perfectionis quale est religionis ingressus. At dum ipm mortalem habes satisfaciendi etiam ad longum tempus extentam, obligatione præcepti naturalis astringeris. Ergo omittere illam non potes ob ingressum religionis qui est opus consilij. Quod si dicas te omittere illius obligationem non ob ingressum religionis vtcumque, sed quia longo tempore dilatus tibi grauius damnosus est, quippe priuat continuo virtutum exercitio, & animum exponit periculo lethaliter exercitio, & defraudandi à bono proposito? Obstat; quia illud damnus non est in rebus acquisitis, sed acquirendis; sed damnus non est in acquirendis bonis spiritualibus supererogationis exulare non potest à præceptorum obseruatione. Alias posses excusari manens in sæculo à restitutione faciendâ vt velles Xenodochio inferre, & orationi, contemplationique vacare, quod nullatenus est admittendum quia æquitas iustitiæ non permitit te bonis spiritualibus locupletari cum præiudicio tertij. Si autem dicas id esse speciale religionis priuilegium, debebas aliquo iure vel ratione firma fundare. Cum ergo id facere non possis, conuinceris obligatus esse in sæculo manere si sic manens speras etiam post longum tempus creditoribus satisfacere.

5. Alij grauissimi Doctores sentiunt te posse cedeo bonis statim religionem ingredi: Sic expressè D. Thom. 2. 2. q. 185. art. 6. ad 9. esto alij in contrarium conuenit explicare Caietan. ibi Siluest. verbo religio quæst. 4. Arag. 2. 2. q. 62. ad 8. in casu 8. Eman. Sâ verb. religio n. 1. & alij plures relati à Sanch. l. 4. sum. c. 19. n. 7. Neque limitant ad longum tempus, sed absolute pronunciant te posse statim ingredi religionem, reliquendo bona, quæ habes, vt ex illis creditoribus quantum fieri possit, fiat satis: Et probabilè reputat Lessi. l. 2. c. 41. dub. 3. n. 32. in 2. edit. Mouentur, quia debitis soluendis non attingitur pericula in te, sed in bonis. Ergo si bonis cedis, personam religioni tradere poteris. Deinde satisfactio, quæ non nisi cum magna difficultate, vel longo tempore expectato, & cum detrimento spiritualis salutis fieri potest, censenda est moraliter impossibilis, sed talis esse videtur quæ indiget longo tempore ingressum religionis differre. Ergo non obligat.

6. In hac re dicendum est, si debita orta sunt ex liberali tua promissione; eo quod Petro promiseris aliquam pecuniam quantitatem, vel aliquod obsequium, non es obligatus vllum tempus ad sui executionem expectare, sed statim potes ad religionem transire, eo omisso: quia omnes hæc liberales promissiones tacitam imbibunt conditionem: nisi ad meliorem vitam frugem feceris transiitum: Si enim promissio matrimonij, quæ omnium, quæ in fauorem hominum fieri possunt, favorabilior est, hanc imbibit conditionem, à fortiiori eam imbibent reliquæ. Et ita docet Siluest. verbo relig. 2. q. 4. punct. 3. & q. 5. Azor. 1. p. l. 12. in sit. mor. c. 1. q. 4. Medina de rell. q. 3. can. 4. & ad 4. Sanch. plures referens l. 4. c. 19. n. 3. & 18. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 7. num. 13.

7. Verum si debita ex delicto, vel ex contractu oneroso ortum habuerint, verius exitimo cum Doctibus primæ sententiæ impedite religionis ingressum quous ipse adei satisfactorum etiam post biennium. Mouet: cum rationibus ibidem adductis. Tum quia eximi ob ingressum religionis ab obligatione satisfaciendi creditoribus non potes, nisi vel te priuilegio religionis concessio, vel quæ repta, & notabiliter loquendo censeri impotens. Sed nullum est priuilegium concessum religioni excusati à debitorum solutione ob illius ingressum, vt docent expressè Petr. Nauarr. l. 4. de rest. c. 4. in fine. cult. ult. n. 79. Sanch. d. c. 19. n. 8. post medium. Neque etiam est moralis impotentia. Hæc enim censenda non est ex eo solum, quod quadriennio, vel quinquentio differatur solutio aliâs probata statim hæc necessaria dilatio excusatus esse à debitorum solutione; tamen si religionem non ingredieris, quod nullus concedit. Neque item censenda est ex detrimeto, quod pateris omittendo, religionis fructus, quos illo tempore consequi posses religionem intrando; quia hoc est detrimentum in bonis non necessariis, sed liberis, non de præcepto sed de consilio, non acquisitis, sed acquirendis. Si enim detrimentum in his bonis mortalem impotentiam ipso iure constitueret, dilatio vnus anni religionis illam constitueret, cum eo tempore non modici fructus spirituales obtineri possent. Item non sola religionis dilatio, sed dilatio vitæ Eremiticæ, vel continui in Xenodochio obsequij hæc mortalem impotentiam constitueret, quod credo nullus audebit concedere. Igitur ex nullo capite excusari potes, Deinde implet Sanch. dicto. c. 18. n. 8. Fatetur & bene si intra biennium potes notabilem quantitatem debiti soluere, te non posse religionem ingredi. Ponamus ergo intra sequens biennium aliam notabilem quantitatem te soluere posse, & tertio biennio integrè debito satisfacere. Nescio qua ratione in huiusmodi casu posses religionem ingredi. Nam qua parte obligatus fuisti illo primo biennio expectare ob soluendam illam notabilem quantitatem, videtur obligandus secundo, & tertio biennio. Ergo debitum quod